घात्। आवयोर्यो तु आवेते तस्मात्: पूर्वपक्षिणौ। तत्र पुण्यकर्माङ्गानः ततो राक्षोसु विष्णुना" चक्रिपु०। अधिकं भजोऽवभज्ज इत्यग्रम्।

भज सेवे पुरुषस्वरूपे सेवायाञ्च भ्वा० उभ० सक० अनिट्। भजति-ते अभाक्षीत् अभक्षत्भाज भेजतुः भेजे। [त

भज पाके दाने च चु०उ०सक०सेट्। भाजयति-ते अबीभजत्

भज दीप्तौ चु०उभ०सक०सेट् इदित्। भञ्जयति-ते अबभञ्जत्-त

भजमान त्रि० भज-शानच्। १न्यायागतद्रव्यादौ २विभाजके ३सेवके च। वास्तवो ऽपस्य कोशल्यागर्भजाते ४पुत्रभेदे पु० हरिवं० १८अ०।

भजि पु०भज-धातुनिर्देशे इन्। १भजधातौ। इन्। सत्यतो ऽपस्य २पुत्रभेदे भाग० ९।२४।४श्लो०। हरिवं०१८ अ०। भजिन् इति पाठान्तरम् तत्रार्थे

भजेन्य त्रि० भज-बा०कर्मणि यत्। भजनीये भाग०५ ।७ २०

भजेरथ पु० राजभेदे अ०।।६०२।

भञ्जनक पु० सुखरोगभेदे "वक्रं वक्रं भवेद्यस्य ऐलभङ्गश्च जायते। कक्षरातक्षतो व्याधिः स भञ्जनकसंज्ञितः" माधवकरः।

भञ्जनागिरि पु० ६त०। किष्किन्धा० टीर्थ। पर्वतभेदे

भञ्जरं पु० भञ्ज-बा० अरु। देवकुलोद्भवे वृक्षे त्रिका०।

भञ्जा स्त्री अन्नपूर्णायाम् रुद्रयामले।

भट भर्तौ कर्ममूल्यग्रहणे भ्वा०पर०सक०सेट् भटति। अभाटीत्-अभटीत्। यो भाटवित्वा शकटं नीत्वा चान्यत्र गच्छति। भाटं भट्टस्यात् दाप्योऽप्यवरुद्धस्यापि भाटकम् इत्यमरः।

भट भाषणे भ्वा० पर० सक० सेट्। भटति अभा(भ)टीत्।

भट पु० भट-अच्। १योद्धरि अमरः "तद्भटचातुरीश्वरौ" नैष०। २शूरे अमरे हेम० ३वीरे ४नीचभेदे ५रात्रिश्वरे च मेदि० ६इन्द्रवारुणग्राम (राजाबगला) स्त्री रत्न०।

भटित्र न० भट-इत्र। भूषणके सांवादी (कावाव) अमरः।

भट्ट पु० भट-तन्। स्तुतिपाठवृत्तियुते (भाट) १जातिभेदे "वैश्याद्वां शूद्रवीर्य्यं च पुमानेको बभूव ह। स भट्टो यावदूकश्च सर्वेषां स्तुतिपाठकः" ब्रह्मवै० ब्रह्मख० ७अ० "क्षत्रियाद्विप्रकन्यायां भट्टो जातोऽस्तुवाचकः"। तेन-द्विविधा जातिः। २ब्राह्मणे, ३वेदाभिज्ञे ४पण्डिते च। भट्टश्च तुलातभिधः कौलांसकभेदः तन्नामं च ।०। पु० दर्शितम्। दिग्नागं कौलाधिभाष्यरेण दर्शितं यथा "इ च ब्राह्मादिवेत्रेन अर्मकाम इत्यादि वाक्येन अ-र्मसंहिग्य पुरुषं प्रति विधीयते। तथाहि यजेते-त्यस्याख्यंगद्वयं यजिधातुः प्रत्ययश्च। प्रत्ययेऽप्यस्यांग-द्वयमाख्यातत्वं लिङ्त्वञ्च। तत्राख्यातत्वं दशलकार-साधारणं, लिङ्त्वं पुनर्लिङ्मात्रे। उभाभ्यामर्थं-शाभ्यां भावनैवोच्यते। भावना नाम भवितुर्भवनानु-कूलोव्यापारविशेषः। सा द्विधा—शाब्दी आर्थी चेति। तत्र पुरुषप्रवृत्त्यनुकूलो भावयितुर्व्यापारविशेषः शाब्दी भावना। सा च लिङंशेनोच्यते लिङ्त्वस्यैतद्यं मां प्रवर्त्तयति मत्प्रवृत्त्यनुकूलव्यापारवानिति नियमेन प्रतीतेः। यद्यत्राच्छब्दाक्षियतं प्रतीयते तत् तस्य साध्यं गामानयेत्यस्मिन् वाक्ये यथा गोशब्दस्य गोत्वम्। स च व्यापारविशेषो लौकिकवाक्ये पुरुषाभिप्राय-विशेषः वैदिकवाक्येषु पुरुषाभावात् लिङादिशब्दानन्त एव। अतएव शाब्दी भावनेति व्यवह्रियते। सा च भावनांशत्रयमपेक्षते—साध्यं साधनमितिकर्त्तव्य-ताञ्च। किं भावयेत्? केन भावयेत्? कथं भाव-येत्?—इति तत्र साध्याकाङ्क्षायां वक्ष्यमाणांशत्रयो-पेता आर्थी भावना साध्यत्वेनान्वेति, एकप्रत्यय-ग्राह्यत्वेन समानाभिधानश्रुतेः सङ्ख्यादीनामेकप्रत्ययग्रह्य-त्वेऽप्ययोग्यत्वाच्च साध्यत्वेनान्वयः। साधनाकाङ्क्षायां लिङादिज्ञानं करणत्वेनान्वेति, तस्य च करणत्वं न भावयितृव्यापारत्वेन तत्पूर्वमपि तस्याः शब्दे सत्त्वात् किन्तु भावनाज्ञापकत्वेन शब्दभावनभाव्यनिर्वर्त्तकत्वेन वा। इतिकर्त्तव्यताकाङ्क्षायामर्थवादज्ञाप्यप्राशस्त्यमिति-कर्त्तव्यत्वेनान्वेति। प्रयोजनेच्छाजनितक्रियाविषयव्यापार आर्थी भावना। सा आख्यातवाच्या, आख्यातसामान्यस्य व्यापारवाचित्वात्। साध्यंशत्रयमपेक्षते साध्यं साधनमिति-कर्त्तव्यताञ्च। किं भावयेत्? केन भावयेत्? कथं भाव येत्? इति। तत्र साध्याकाङ्क्षायां स्वर्गादिफलं साध्य त्वेनान्वेति। साधनाकाङ्क्षायां यागादिः करणत्वेना-न्वेति, इतिकर्त्तव्यताकाङ्क्षायां प्रयाजाद्यङ्गजातमिति-कर्त्तव्यत्वेनान्वेति"।

भट्टाचार्य्य पु० भट्टस्तुतातभट्टश्च आचार्य्य उदयनाचार्य्यश्च तौ तुल्यतया तन्मताभिज्ञतया वाऽस्यस्य। तुलातभट्टेन उदयनाचार्य्येण च तैतस्ये २तयोर्मताभिज्ञे च। इत्यः। ३तयोः द्वि० व०। "नाचिन्तानां निग्रहाय भट्टाचार्य्यौ भविष्यतः"।

भट्टार त्रि० भट्टं स्वामित्वमस्यति भट्ट अच्। १गुणी